

тому, що він дає можливість дослідити систему взаємопов'язаних часових рядів без побудови детермінованої структурної моделі, досліджуючи кожну з ендогенних змінних як функцію всіх ендогенних змінних [2, 3].

Вибір VAR-інструментарію обумовлений певними особливостями VAR-моделей, що представляють собою: зручний інструмент моделювання інструмент державного регулятивного впливу на збалансування макроекономічних пропорцій; економетричним інструментом одночасного моделювання декількох часових рядів за допомогою системи динамічних рівнянь; дають змогу виявити динамічний зв'язок між поточними й лаговими значеннями одразу багатьох досліджуваних показників; дають можливість одночасно досліджувати прямі та обернені зв'язки між показниками і їх лаговими значеннями; дають змогу досконало описувати й інтерпретувати взаємозв'язки між окремими ланками передавальних каналів трансмісії.

Література:

1. Sims C.A. Macroeconomics and reality/ C.A. Sims // *Econometrica*. — 1980. — V. 48. — P. 1–48. Банников В. А. Векторные модели авторегрессии и коррекции регрессионных остатков (EViews) / В. А. Банников // *Прикладная эконометрика*, 2006. — № 3. — С. 96—129.
2. Клебанова Т. С. Исследование нелинейной динамики развития предприятия на основе применения VAR-моделей [Електронний ресурс] / Т. С. Клебанова, Е. А. Сергиенко // *Х.: Бизнесинформ*, 2(2), 2009. — С. 111. — Режим доступу: <http://www.business-inform.net>.
3. Алімпієв Є. В. Методика передмодельного аналізу у VAR-моделях фінансово-монетарної трансмісії [Електронний ресурс] / Є. В. Алімпієв // *Ефективна економіка*. — 2014. — № 4. — Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua>.

Петрук І. П., аспірантка,
Тернопільський національний економічний університет

**МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ
ПРІОРИТЕТІВ РОЗВИТКУ**

Сьогодні в Україні існує суспільний запит на ефективну державну регіональну політику, спроможну вплинути на проведення модернізації системи управління на місцевому рівні, стати запорукою підвищення рівня та якості життя людини незалежно від місця її проживання.

Вектор змін парадигми регіонального розвитку в Україні передбачає перехід від:

– регіональної політики «єдиного центру» до політики врахування багатоієрархічних інтересів регіонів, усвідомлення «мультицентристської» сутності природи регіонального управління, обов'язкового врахування принципів вертикальної та горизонтальної координації управлінських заходів щодо стимулювання регіонального розвитку;

– регіональної політики перерозподілу ресурсів та «вирівнювання» до політики створення рівних можливостей та сприятливих інституційних умов для комплексного розвитку регіонів України, зростання їх конкурентоспроможності;

– задіяння прямих інструментів стимулювання економіки регіону (на кшталт субсидування, надання податкових пільг) до комплексного регуляторного впливу, застосування гібридних інструментів та механізмів стимулювання регіонального розвитку (у т.ч. – державно-приватного партнерства, створення регіональних кластерів, задіяння переваг міжрегіонального, транскордонного співробітництва та потенціалу Єврорегіонів).

Новації державної регіональної політики в Україні вимагають новацій у сфері стратегічного планування, визначення регіональних пріоритетів розвитку та задіяння інноваційних механізмів щодо їх формування. Об'єктивно визначений пріоритет регіонального розвитку (у т.ч. з урахуванням особливостей розвитку села, району, міста та області), підкріплений наявним на місцевому, регіональному рівні ресурсним забезпеченням – запорука успішного досягнення мети сталого збалансованого розвитку регіону, зростання його конкурентоспроможності.

Пріоритети регіонального розвитку у своїй сукупності повинні

відображати не тільки інтереси окремого регіону. У перспективі йдеться про досягнення стратегічних цілей регіонального розвитку у масштабах України: зростання конкурентоспроможності регіонів та забезпечення збалансованого регіонального розвитку; досягнення територіальної соціально-економічної інтеграції; підвищення ефективності державного управління у сфері регіонального розвитку.

Синергетичне поєднання секторального, територіально просторового та управлінського виміру формує засади нової державної регіональної політики, започатковує інноваційні механізми щодо формування регіональних пріоритетів розвитку в Україні. Пріоритет регіонального розвитку – це складова стратегічного планування і водночас, об'єкт консолідації зусиль органів державної влади та місцевого самоврядування, бізнес-структур та громадськості на середньо- та довгострокову перспективу, запорука досягнення суспільного консенсусу на шляху розв'язання актуальних проблем місцевого, регіонального розвитку.

Для кожного регіону країни – для старопромислових регіонів та монофункціональних міст; приморських, сільських, віддалених гірських територій та прикордонних регіонів тощо – визначення регіональних пріоритетів розвитку має свою специфіку. Водночас – об'єктивне визначення регіональних пріоритетів розвитку потребує обов'язкового врахування впливу ендегенних та екзогенних ризиків, задіяння наявних управлінських, інституційних та організаційно-економічних механізмів розробки та впровадження державної регіональної політики. Визначення стратегічних пріоритетів регіонального розвитку потребує конструктивної взаємодії органів влади центрального та місцевого рівнів, місцевого самоврядування, представників бізнесу та громадськості.

Література:

1. Губані Г.Г. Прогнозування регіонального розвитку: аналіз проблем та підходи до їх вирішення / Г.Г. Губані, І.Ю.Ходикіна, Л.М.Кравчук / Сталий розвиток економіки. – 2011. - №1. – С. 30-94.
2. Данилишин Б.М. Соціально-економічні проблеми розвитку регіонів: методологія і практика / Данилишин Б.М., Чернюк Л.Г., Фашевський М.І. — Черкаси : ЧДТУ, 2006. — 315с.
3. Закон України «Про стимулювання розвитку регіонів»/ [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2850-15>>.
4. Осипов В.М., Півоварчук І.Д., Парасюк І.Л., Стратегічне

планування як ефективний інструмент управління регіональним розвитком / [Електронний ресурс]. — Режим доступу:<<http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/17098/1/13.pdf>>.

5. Постанова КМУ № 1001 від 21 липня 2006 р./ [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.3&nreg=1001-cgi?page=2006-%EF>>.

6. Савченко В. Ф. Методичне забезпечення моніторингу річної програми соціально-економічного розвитку на регіональному рівні / Савченко В. Ф./ Регіональна економіка. – 2011.- №1. – С. 30-36.

7. Стратегії розвитку регіонів: шляхи забезпечення дієвості. Збірник матеріалів «круглого столу»/ за ред. С. О. Білої. – К. : НІСД, 2011. – 88 с.

Andrzej DANILUK
Politechnika Białostocka, Polska

STRUKTURY KLASTROWE JAKO INSTRUMENT ROZWOJU REGIONALNEGO

W literaturze przedmiotu polityka regionalna definiowana jest jako całokształt działań władz publicznych centralnych i samorządowych, a także podmiotów prywatnych, organizacji i instytucji regionalnych. Ich celem jest zwiększenie konkurencyjności gospodarek regionalnych, zdynamizowanie rozwoju w regionie oraz redukcja przestrzennych dysproporcji rozwoju [1]. W grupie instrumentów wsparcia polityki regionalnej funkcjonuje wiele narzędzi dotyczących rozwoju inicjatyw klastrowych. Na poziomie regionalnym wymieniane są między te związane z systematyczną analizą regionalnych gospodarek w kontekście rozwoju struktur klastrowych oraz tworzenie lub współtworzenie infrastruktury na potrzeby rozwoju klastrów – na przykład tworzenie lub współtworzenie regionalnych centrów wsparcia klastrów świadczących wyspecjalizowane usługi na rzecz struktur klastrowych. Dużą rolę przypisuje się prowadzeniu działań zwiększających stan świadomości przedsiębiorstw w zakresie korzyści płynących ze współpracy z jednostkami badawczo-naukowymi. Wskazuje się też na znaczenie promocji dobrych praktyk w zakresie kooperacji między przedsiębiorstwami i jednostkami otoczenia biznesu – w szczególności jednostkami edukacyjnymi i badawczo-rozwojowymi. Do tego dochodzą takie instrumenty, jak wzmacnianie relacji partnerstwa pomiędzy istniejącymi i potencjalnymi uczestnikami klastra, tworzenie